

Dage, uden at Districterne havde faaet den fornødne Kundskab om, at de skulde afhente Hestene, saa kan jeg ikke modstige det, da jeg slet ikke kjender Noget til denne Sag; men det havde været langt bedre, om den ærede Taler, iftedetfor nu i Begyndelsen af 1851 at bringe denne Sag paa Bane, havde i sin Tid anmeldt Sagen for rette Bedkommende; saa kunde den være bleven undersøgt, og, ifald der saa fra de militære Autoriteters Side skulde være skeet nogen Forsømmelse, saa skulde den være bleven ændret.

Solberg: Med Hensyn til de Ord, der nylig ere fremførte af den høitærede Krigsminister, maa jeg tillade mig at bemærke, at jeg slet ikke har brugt Ordet „Chicane“, men udtrykkeligt har sagt, at der skee Noget, som var ubehageligt for Udrederne. Naar den høitærede Krigsminister siger, at det havde været bedre, at jeg havde klaget dengang, det var skeet, saa er det Noget, som jeg ikke holder af, navnlig paa en Tid, da mit Fædreland er i Krig. Jeg vil hellere lide under saadanne Forhold, end klage og derved give Anledning til Forvillinger, hvis Virkninger man ikke kan beregne. Iøvrigt var det ganske overskødigt for mig; thi flere Hestesudredere have offentligt i Stiftets Avis paa-talt det. De have anført de samme Facta, som jeg nu har anført, saa at det aldeles nødvendigt maa være kommet idetmindste til deres Kundskab, som have Bestyrelsen af de militære Anliggender i den Provinds, jeg har omtalt. Naar den høitærede Krigsminister nævner Militairetaten og bestandigt Militairetaten, saa troer jeg ikke, at det er ganske rigtigt. Jeg troer, at man i den Henseende skal tale om Staten. Det er den, som i alle Tilfælde faaer en forøget Udgift; men den har ved Hartfor-nets Egallisering og paa anden Maade erholdt en Indtægt, saa at det er den, som i alle Tilfælde skal fordele Byrden imellem Statens Borgere paa en ligelig Maade, og jeg troer paa ingen Maade, at det er rigtigt, at man saaledes stiller Militairetaten ligeoverfor de andre Autoriteter i Landet. Jeg maa endvidere gjen-tagende gøre opmærksom paa, at jeg ikke troer, at man viser den tilbørlige Omhu for de Heste, som udredes af Andre. Jeg troer det ikke. Jeg vil imidlertid afholde mig fra at fortælle

videre om denne Sag. Det, jeg har sagt, skal jeg fremdeles staa ved som Noget, der er fuldkommen Sandhed. Jeg kan ikke indsee, hvorfor disse Heste, der udsættes til Underholdning, skulde være i en daarligere Forfatning end dem, der underholdes af Udrederne. Det er jo dog Militairetaten, som har Tilsyn med dem, og, naar de altsaa ikke ere i den Stand, hvori de bør være, saa maa det jo være de Menneskers Skyld, som Militairetaten sender for at have Tilsyn med dem. Ligesaagodt som Militairetaten kan holde Udrederne til at holde Hestene i forsvarlig Stand, ligesaa godt maa den kunne holde de Andre, som ifølge privat Accord paatage sig at underholde Hestene, til at gøre det paa en tilbørlig Maade.

Orsted: Om den Grundsætning, at Anstæffelsen og Underholdningen af de Heste, som Armeen kan behøve for Fremtiden, skal gaae over til at være en Statsbyrde og lignedes paa Borgerne efter de Grundsætninger, hvorefter Skatter og Udgifter i Almindelighed lignedes, derom er der aldeles ingen Tvivl. Udkastet gaaer ligesaadel ud derpaa som det Endringsforslag, der er stillet i Anledning af nærværende Paragraph. Thi det antages, at de, som skulle udrede Hestene, eller rettere sagt, efterat de engang have modtaget dem af Staten, siden skaffe andre Heste i deres Sted, hvis de komme til Skade, og underholde dem, at de bør have en Betaling, som kan ansees for at indeholde tilstrækkeligt Bederlag derfor, og forsaavidt den Betaling, der er bestemt i Udkastet, ikke maatte være tilstrækkelig, saa kan det jo blive Gjenstand for særskilte Endringsforslag. Det er iøvrigt vist, at den største Lighed i Byrdens Fordeling i Almindelighed fremkommer derved, at Alt udredes i Penge og at Naturalhjælper bortfalde. Men det er en Sætning, som paa ingen Maade kan anvendes uden nogen Indskrænkning. Thi der er mangfoldige Tilfælde, hvor det er aldeles nødvendigt, naar det Offentliges Tjeneste ikke skal standses, at dens Fornødenheder maa leveres af dem, som ere istand til at levere dem. Dette gjælder om Indquarteringen i Kjøbstæderne; det gjælder om Kjørsler og om meget Andet. Forhen er det blevet ydet deels uden Betaling, deels mod en ikke tilstrækkelig Betaling. Det